

KONVENCIJA O VARSTVU ALP
(ALPSKA KONVENCIJA)

Uradni list RS 19 (31.3.1995),
priloga: Mednarodne pogodbe, št.5.

Republika Avstrija,

Republika Francija,

Republika Italija,

Republika Slovenija,

Kneževina Litenštajn,

Zvezna republika Nemčija,

Švicarska konfederacija,

ter

Evropska gospodarska skupnost,

so,

zavedajoč se, da Alpe predstavljajo enega največjih enotnih naravnih prostorov Evrope, da jih označujejo specifična in raznolika narava, kultura in zgodovina, da predstavljajo odličen življenjski, gospodarski, kulturni in sprostitevni prostor v srcu Evrope, ki si ga delijo mnogi narodi in dežele,

ob spoznanju, da so Alpe življenjski in gospodarski prostor domačega prebivalstva ter da so tudi največjega pomena za zunajalpska območja, med drugim tudi kot nosilec pomembnih prometnih poti,

priznavajoč dejstvo, da so Alpe nepogrešljivo zatočišče in življenjski prostor mnogih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst,

zavedajoč se velikih razlik v posameznih pravnih ureditvah, naravnoprostorskih danostih, poseljenosti, kmetijstvu in gozdarstvu, položaju in razvoju gospodarstva, prometni obremenitvi ter v vrsti in intenzivnosti turistične rabe,

poznavajoč dejstvo, da stalno naraščajoče zahteve človeka vedno bolj ogrožajo alpski prostor in njegove ekološke funkcije in da se škodo da popraviti le izjemoma, z izrednim trudom, znatnimi stroški in praviloma šele v dolgih časovnih obdobjih,

v prepričanju, da je potrebno gospodarske interese uskladiti z ekološkimi zahtevami

glede na rezultate prve Alpske konference ministrov za okolje od 9. do 11. oktobra 1989 v Berchtesgadnu, sklenile naslednje:

1. člen

Območje uporabe

1. Predmet te konvencije je območje Alp, kot je v prilogi opisano in predstavljeno.
2. V kolikor se to zdi potrebno za izvrševanje določil te konvencije, lahko vsaka pogodbeni stranka ob deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi oziroma kadarkoli pozneje razširi veljavo te konvencije na nadaljnje dele svojega državnega ozemlja z izjavo, ki jo naslovi Republikli Avstriji kot depozitarju.
3. Vsako po 2. odstavku dano izjavo se lahko glede na vsako v njej imenovano državno ozemlje prekliče z notifikacijo, ki se jo naslovi depozitarju. Preklic začne veljati prvi dan v mesecu po 6 mesecih, ko depozitar prejme notifikacijo.

2. člen

Splošne obveznosti

1. Pogodbene stranke zagotavljajo s preudarno in trajno rabo virov ter upoštevanjem načela preventive, povzročiteljeve odgovornosti in sodelovanja enotno politiko za ohranitev in varstvo Alp. Pri tem enako upoštevajo interese vseh alpskih držav, njihovih alpskih regij ter Evropske gospodarske skupnosti. Čezmejno sodelovanje v alpskem prostoru se okrepi ter prostorsko in strokovno razširi.
2. Pogodbene stranke bodo za doseg ciljev, ki so navedeni v 1. odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih:
 - a. **PREBIVALSTVO IN KULTURA** - s ciljem spoštovanja, ohranjanja in podpiranja kulturne in družbene samobitnosti avtohtonega prebivalstva ter zagotavljanja njegove življenjske osnove, še posebno poselitve in gospodarskega razvoja, ki sta znosna okolju ter pospeševanja medsebojnega razumevanja in partnerskega vedenja med alpskim in zunajalpskim prebivalstvom,
 - b. **PROSTORSKO NAČRTOVANJE** - s ciljem zagotavljanja varčne in preudarne rabe ter zdravega usklajenega razvoja celostnega prostora. Pri tem se posebej upošteva nevarnosti naravnih katastrof, preprečuje preveliko ali premajhno rabo ter ohranja oz. obnavlja naravne življenjske prostore. Zato sta potrebni celovita spoznava in ocena potreb po rabi, daljnovidno integralno načrtovanje in določitev iz tega izhajajočih ukrepov,
 - c. **OHRANJANJE ČISTEGA ZRAKA** - s ciljem drastičnega zmanjšanja emisij škodljivih snovi in obremenitev z njimi v alpskem okolju ter njihovega vnašanja od zunaj do mere, ki ni škodljiva za ljudi, živali in rastline,

- d. VARSTVO TAL - s ciljem zmanjševanja kvantitativnega in kvalitativnega poškodovanja tal, še posebno z uporabo za tla neškodljivih kmetijskih in gozdarskih proizvodnih postopkov, varčnim ravnanjem z zemljiščem in tlemi, zajezitvijo erozije kot tudi z omejitvijo zaprtja tal,
 - e. VODNO GOSPODARSTVO - s ciljem ohranjanja ali obnove zdravih vodnih sistemov, še posebno z ohranjanjem čistoče vodovja, sonaravno gradnjo hidroelektrarn in s takim izkoriščanjem vodne sile, ki v enaki meri upošteva interese ohranjanja avtohtonega prebivalstva in ohranjanja okolja,
 - f. VARSTVO NARAVE IN KRAJINSKA NEGA - s ciljem takega varovanja in negovanja, po potrebi pa tudi obnavljanja narave in krajine, ki naj trajno zagotavlja sposobnost delovanja ekosistemov, ohranja živalstvo in rastlinstvo vključno z njunim življenjskim okoljem, sposobnost obnavljanja in trajnega ustvarjanja naravnih dobrin ter različnost, svojevrstnost in lepoto narave in krajine v njuni celoti,
 - g. GORSKO KMETIJSTVO - s ciljem ohranjanja in pospeševanja gospodarjenja tradicionalnih kulturnih krajin ter kraju primerne in okolju znosnega kmetijstva v splošnem interesu. Pri tem se upošteva otežene gospodarske pogoje v alpskem svetu,
 - h. GORSKI GOZD - s ciljem ohranjanja, krepitve in obnavljanja gozdnih funkcij, še posebno varovalnih funkcij z izboljšanjem odpornosti gozdnih ekosistemov, zlasti s sonaravnim gozdnim gospodarjenjem in preprečevanjem gozdu škodljive rabe. Pri tem se upošteva otežene gospodarske pogoje v alpskem svetu,
 - i. TURIZEM IN PROSTI ČAS - s ciljem usklajevanja turističnih in sprostitvenih dejavnosti z ekološkimi in socialnimi zahtevami, z omejevanjem takšnih, ki škodijo okolju ter še posebno z določanjem območij miru,
 - j. PROMET - s ciljem zmanjševanja obremenitve in nevarnosti v prometu čez Alpe in znotraj njih do mere, ki je znosna človeku, živalim, rastlinam ter njihovim življenjskim prostorom. To se med drugim doseže s povečano predstavitvijo prometa, predvsem tovornega prometa na železnico ter z ustvarjanjem primernih infrastruktur in trgu prilagojenih spodbud brez narodnostne diskriminacije,
 - k. ENERGIJA - s ciljem uvedbe pridobivanja, razdeljevanja in izkoriščanja energije na način, ki prizanaša naravi in krajini ter je neškodljiv okolju in pospeševanja ukrepov za varčevanje z energijo,
 - l. GOSPODARJENJE Z ODPADKI - s ciljem zagotavljanja zajemanja, predelave in odstranjevanja odpadkov, ki je prilagojeno posebnim topografskim, geološkim in klimatskim potrebam alpskega okolja in s posebnim upoštevanjem omejevanja odpadkov.
3. Pogodbene stranke se dogovorijo o protokolih, v katerih bodo določene podrobnosti za izvedbo te konvencije.

3. člen

Raziskave in sistematična opazovanja

Pogodbene stranke se na področjih, omenjenih v 2. členu, dogovorijo, da bodo:

- a. izvedle raziskovalna dela in znanstvena ocenjevanja ter pri tem sodelovale,
- b. razvile skupne ali dopolnitvene programe za sistematično opazovanje,
- c. uskladile raziskave, opazovanja ter zbiranje podatkov.

4. člen

Sodelovanje na pravnem, znanstvenem, gospodarskem in tehničnem področju

1. Pogodbene stranke olajšujejo in pospešujejo izmenjavo pravnih, znanstvenih, gospodarskih in tehničnih informacij, ki so pomembne za to konvencijo.
2. Pogodbene stranke se medsebojno obveščajo o načrtovanih, pravnih ali gospodarskih ukrepih, ki lahko posebno vplivajo na alpski prostor ali njegove dele, pri tem pa v največji možni meri upoštevajo čezmejne in regionalne zahteve.
3. Pogodbene stranke za učinkovito izvajanje konvencije in protokolov, katerih pogodbeni stranka so, po potrebi sodelujejo z mednarodnimi vladnimi in nevladnimi organizacijami.
4. Pogodbene stranke na primeren način poskrbijo za tekoče obveščanje javnosti in prebivalstva o rezultatih raziskav in opazovanj ter sprejetih ukrepih.
5. Dolžnosti pogodbenih strank te konvencije na področju informiranja veljajo z izjemo državnih zakonov o zaupnosti. Z informacijami, ki so označene kot zaupne, je treba temu primerno tudi ravnati.

5. člen

Konferenca pogodbenih strank

(Alpska konferenca)

1. Skupni interesi pogodbenih strank in njihovo sodelovanje so predmet redno sklicanih zasedanj konference pogodbenih strank (Alpska konferenca). Zasedanje alpske konference prvič skliče sporazumno določena pogodbeni stranka, in to najkasneje 1 leto po tem, ko ta konvencija začne veljati.
2. Kasneje praviloma zaseda Alpska konferenca redno na vsaki dve leti pri predsedujoči pogodbeni stranki. Predsedstvo ter sedež se menjavata po vsakem rednem zasedanju Alpske konference in oba določi Alpska konferenca.
3. Predsedujoča pogodbeni stranka vsakič predlaga dnevni red zasedanja Alpske konference. Vsaka pogodbeni stranka ima pravico zahtevati, da se v dnevni red vključijo dodatne točke.
4. Pogodbene stranke posredujejo Alpski konferenci informacije o ukrepih, ki so jih sprejele za izvedbo te konvencije in protokolov, katerih pogodbeni stranka so s pridržkom državnih zakonov o zaupnosti.

5. Združeni narodi, njihove posebne organizacije, Svet Evrope in vsaka evropska država se lahko zasedanj Alpske konference udeležijo kot opazovalci. Enako velja za čezmejna združenja alpskih teritorialnih skupnosti. Alpska konferenca lahko poleg tega povabi kot opazovalce ustrezno aktivne mednarodne nevladne organizacije.
6. Izredna zasedanja Alpske konference se skličejo v kolikor jih ona določi oz. v kolikor to med dvema zasedanjima pisno zahteva ena tretjina pogodbenih strank pri predsedujoči pogodbeni stranki.

6. člen

Naloge Alpske konference

Alpska konferenca na svojih zasedanjih preverja izvajanje konvencije ter protokolov s prilogami in ima predvsem naslednje naloge:

- a. sprejema spremembe konvencije v okviru postopka 10. člena.
- b. sprejema protokole in njihove priloge kot tudi njihove spremembe v okviru postopka 11. člena.
- c. sprejema svoj poslovnik.
- d. sprejema potrebne finančne odločitve.
- e. odloča o ustanovitvi delovnih skupin, ki se ji zde potrebne za izvedbo konvencije.
- f. jemlje na znanje vrednotenje znanstvenih informacij.
- g. določa in priporoča ukrepe za uresničevanje ciljev, ki so predvideni v 3. in 4. členu. Določa obliko, predmet in časovne presledke za posredovanje informacij, ki se jih predlaga po 5. členu, 4. odstavek, in jemlje na znanje te informacije ter poročila, ki so jih predložile delovne skupine.
- h. Zagotovi izvajanje potrebnih nalog Sekretariata.

7. člen

Sprejemanje sklepov na Alpski konferenci

1. V kolikor ni drugače določeno, Alpska konferenca sklepa s konsenzom. Če je ves trud za doseg soglasja v zvezi z nalogami po 6. členu c, f in g zaman in to predsednik izrecno ugotovi, se sklep sprejme s tričetrtinsko večino vseh prisotnih in glasujočih pogodbenih strank.
2. Vsaka pogodbeni stranka na Alpski konferenci ima le en glas. Evropska gospodarska skupnost glasuje na področju svoje pristojnosti s številom glasov, ki ustreza številu držav članic, ki so pogodbene stranke te konvencije; Evropska gospodarska skupnost pa ne glasuje, če glasujejo dotične države članice in obratno.

8. člen

Stalni odbor

1. Kot izvršni organ se ustanovi Stalni odbor Alpske konference, ki ga sestavljajo predstavniki pogodbenih strank.
2. Države podpisnice, ki konvencije še niso ratificirale, imajo na zasedanjih Stalnega odbora status opazovalca. Ta status se lahko na prošnjo podeli vsaki alpski državi, ki te konvencije še ni podpisala.
3. Stalni odbor sprejema svoj poslovnik.
4. Stalni odbor razen tega določi o načinu morebitnega udeleževanja zastopnikov vladnih in nevladnih organizacij na svojih zasedanjih.
5. Pogodbena stranka, ki predseduje na Alpski konferenci, predseduje tudi v Stalnem odboru.
6. Stalni odbor opravlja zlasti naslednje naloge:
 - a. proučuje informacije, ki so jih posredovale pogodbene stranke po 5. členu, 4. odstavek, za poročila na Alpski konferenci,
 - b. zbira in ocenjuje gradivo glede na izvajanje konvencije ter protokolov z njihovimi prilogami in ga predloži Alpski konferenci po 6. členu v preveritev,
 - c. obvešča Alpsko konferenco o izvajanju njenih sklepov,
 - d. vsebinsko pripravlja zasedanja Alpske konference in lahko predlaga točke dnevnega reda kot tudi ostale ukrepe glede na izvajanje konvencije in njenih protokolov,
 - e. določa delovne skupine za izdelavo protokolov in priporočil ter usklajuje njihove dejavnosti po 6. členu, e,
 - f. preverja in usklajuje vsebine osnutkov protokolov z vidika celote in jih predlaga Alpski konferenci,
 - g. predlaga ukrepe in priporočila za uresničevanje ciljev Alpske konference, ki so zastavljeni v konvenciji in protokolih,
7. Stalni odbor sprejema sklepe o poročilih za Alpsko konferenco po določbah v 7. členu.

9. člen

Sekretariat

Alpska konferenca lahko s soglasjem sklene ustanovitev stalnega Sekretariata.

10. člen

Spremembe konvencije

Vsaka pogodbeni stranka lahko pogodbeni stranki, ki predseduje Alpski konferenci, daje predloge za spremembe te konvencije. Te predloge posreduje pogodbeni stranka, ki predseduje Alpski konferenci, pogodbenim strankam in državam podpisnicam vsaj 6 mesecev pred začetkom zasedanja Alpske konference, na kateri bodo obravnavani. Spremembe konvencije stopijo v veljavo po 2., 3. in 4. odstavku 12. člena.

11. člen

Protokoli in njihove spremembe

1. Osnutke protokolov v smislu 2. člena, 3. odstavka, sporoči pogodbeni stranka, ki predseduje Alpski konferenci, pogodbenim strankam in državam podpisnicam vsaj 6 mesecev pred začetkom zasedanja Alpske konference, na katerem bodo obravnavani.
2. Protokole, ki jih Alpska konferenca sprejme, se podpiše na njenem zasedanju ali kasneje pri depozitarju. Veljati začnejo za tiste pogodbeni stranke, ki so jih ratificirale, sprejele ali odobrile. Za začetek veljave protokola so potrebne vsaj tri ratifikacije, sprejetja ali odobritve. Ustrezne dokumente se hrani v Republiki Avstriji, ki ima vlogo depozitarja.
3. V kolikor v protokolu ni predvideno drugače, veljajo za njegovo uveljavitev in odpoved smiselno 10., 13. in 14. člen.
4. Za spremembe protokolov veljajo smiselno odstavki 1 - 3.

12. člen

Podpisovanje in ratifikacija

1. Konvencija bo na voljo v podpis od 7. novembra 1991 dalje v Republiki Avstriji, ki ima vlogo depozitarja.
2. Konvencija potrebuje ratifikacijo, sprejetje ali odobritev. Listino o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi se deponira pri depozitarju.
3. Konvencija začne veljati 3 mesece potem, ko so tri države izrazile svoje soglasje po 2. odstavku, da jih konvencija veže.
4. Za vsako državo podpisnico, ki kasneje izrazi soglasje po 2. odstavku, da jo konvencija veže, začne ta veljati 3 mesece po deponiranju listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi.

13. člen

Odpoved

1. Vsaka pogodbeni stranka lahko kadarkoli z notifikacijo pri depozitarju odpove konvencijo.
2. Odpoved začne veljati prvi dan v mesecu po šestih mesecih, potem, ko depozitar prejme notifikacijo.

14. člen

Notifikacije

Depozitar notificira pogodbenim strankam in državam podpisnicam:

- vsak podpis,
- vsako deponiranje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi,
- vsakokratni dan začetka veljave te konvencije po 12. členu,
- vsako dano izjavo po 1. členu, 2. in 3. odstavku,
- vsako opravljeno notifikacijo po 13. členu in dan, ko odpoved postane veljavna.

V potrditev tega so podpisniki, pravilno pooblašeni v ta namen, podpisali to konvencijo.

Sestavljeno 7. novembra 1991 v Salzburgu v slovenskem, francoskem, italijanskem in nemškem jeziku, pri čemer so vsa štiri besedila enako obvezujoča, v enem samem originalu, ki je deponiran v arhivu Republike Avstrije. Depozitar posreduje vsaki državi podpisnici overjen prepis.

Za Republiko Avstrijo:	Ruth FELDGRILL - ZANKEL
Za Republiko Francijo:	André LEWIN
Za Republiko Italijo:	Giorgio RUFFOLO
Za Republiko Slovenijo:	Miha JAZBINŠEK
Za Kneževino Lihtenštajn:	Herbert WILLE
Za Zvezno Republiko Nemčijo:	Philipp JENNINGER, Klaus TÖPFER
Za Švicarsko konfederacijo:	Flavio COTTI
Za Evropsko gospodarsko skupnost:	Carlo RIPA DI MEANA